

Brüssel, 15. jaanuar 2020
(OR. en)

5174/20

AGRI 10
ENV 16
CLIMA 8

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Põllumajanduse erikomitee / Nõukogu
Komisjoni dok nr:	15051/19 + ADD 1
Teema:	Euroopa roheline kokkulepe – põllumajandusaspektid – Arvamuste vahetus

1. Pidades silmas nõukogu (põllumajandus ja kalandus) 27. jaanuari 2020. aasta istungil toimuvat ministrite arvamuste vahetust eespool nimetatud teemal, edastatakse delegatsioonidele eesistujariigi dokument koos küsimustega, et aidata arutelu struktureerida.
2. Põllumajanduse erikomiteel palutakse eesistujariigi dokument teadmiseks võtta ja edastada see nõukogule arvamuste vahetamiseks.

Euroopa roheline kokkulepe – põllumajandusaspektid**Eesistujariigi dokument**

1. Euroopa Ülemkogu kinnitas 2019. aasta detsembris eesmärgi saavutada kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega 2050. aastaks kliimaneutraalne EL. Üks liikmesriik ei saanud selles etapis võtta kohustust seda eesmärki enda puhul rakendada ning Euroopa Ülemkogu tuleb selle küsimuse juurde tagasi 2020. aasta juunis.
2. Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 2019. aasta detsembri istungil, kus arutati eesistujariigi eduaruannet tulevase ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kohta, nimetasid paljud ministrid selgesõnaliselt Euroopa rohelist kokkulepet, seda ka tulevase ÜPP piisava rahastamise kontekstis. 2019. aasta aprillis, juulis ja novembris toimusid põllumajanduse ja kalanduse nõukogus arutelud 2020. aasta järgse ÜPP keskkonna- ja kliimaaspektide üle¹.
3. Komisjoni 28. novembri 2018. aasta teatises „Puhas planeet kõigi jaoks – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“, esitatakse visioon sellest, kuidas saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Põllumajanduse ja kalanduse nõukogus toimus 2019. aasta mais arvamuste vahetus nimetatud teatise põllumajandusaspektide üle². Lisaks käsitleti põllumajanduse ja kalanduse nõukogu mitteametlikul kohtumisel 2019. aasta septembris põllumajanduse panust kliimaeesmärkide saavutamisse 2050. aastaks ning ministrid pidasid arutelu eesistujariigi dokumendi „Põllumajandustootjate rolli ümberkujundamine kliimameetmetes – säästva põllumajanduse edendamine mullas CO₂ sidumise kaudu“ („*Reshaping farmers' role in climate action - Promoting sustainable farming through soil carbon sequestration*“) alusel.

¹ 8359/19, 10622/19, 14051/19.

² 7672/19 REV 2, wk 6127/2019.

4. Komisjon avaldas 11. detsembril 2019 teatise „Euroopa roheline kokkulepe“,³ milles esitatakse uus majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta EL õiglaseks ja jõukaks ühiskonnaks, millel on nüüdisaegne, ressursitõhus ja konkurentsivõimeline kliimaneutraalne majandus. Selles tehakse ettepanek mitmesuguste meetmete võtmiseks allpool loetletud eri poliitikavaldkondades koos kõigi omavahel tihedalt seotud ja terviklikku lähenemisviisi nõudvate meetmete soovitusliku ajakavaga.
- Kliimaeesmärgid
 - Puhas, taskukohane ning kindel energia
 - Puhast ringmajandust käsitlev tööstusstrateegia
 - Säästev ja arukas liikuvus
 - Ühise põllumajanduspoliitika rohestamine / Strateegia „Talust toidulauani“
 - Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ja kaitsmine
 - Mürgivaba keskkonna nimel nullsaaste eesmärgi poole
 - Kestlikkuse peavoolustamine kõigis ELi poliitikavaldkondades
 - ELi üleilmne juhtpositsioon
 - Koostöö – Euroopa kliimapakt
5. Teatises rõhutatakse, et kõik ELi meetmed ja poliitikavaldkonnad peavad aitama kaasa Euroopa roheline kokkuleppe eesmärkide saavutamisele, ning et see nõuab pingelist koordineerimist, et kasutada ära olemasolevat sünergiaat kõigis poliitikavaldkondades. Teatise kohaselt on Euroopa roheline kokkuleppe saavutamiseks vaja uuesti läbi mõelda poliitika, mis käsitleb puhta energiaga varustamist majanduses, tööstuses, tootmises ja tarbimises, suuremahulist taristut, transporti, toitu ja põllumajandust, ehitust, maksustamist ja sotsiaalseid hüvesid.
6. Teatise peatükis „Talust toidulauani“ rõhutatakse, et Euroopa põllumajandustootjatel on ülemineku juhtimisel võtmeroll. Strateegiaga „Talust toidulauani“ tuleks aidata neil teha suuremaid jõupingutusi kliimamuutustega võitlemisel, keskkonna kaitsmisel ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel. ÜPP peaks jääma nende jõupingutuste üheks peamiseks toetusvahendiks, millega ühtlasi tagatakse põllumajandustootjatele ja nende peredele inimväärne elatis. Komisjoni ettepanekutes ÜPP kohta aastateks 2021–2027 on ette nähtud, et vähemalt 40 % ÜPP kogueelarvest tuleks eraldada kliimameetmetele.

³ 15051/19 + ADD 1.

7. Komisjoni teatistes rõhutatakse riiklike põllumajanduse strateegiakavade rolli rohelise kokkulepe ja strateegia „Talust toidulauani“ kontekstis, aidates suurendada selliste kestlike tavade kasutamist nagu täppispõllumajandus, mahepõllumajandus (sealhulgas vajadus suurendada mahepõllumajanduses kasutatavat pindala), agroökoloogia, agrometsandus ja rangemad loomade heaolu standardid. Lisaks peaksid teatise kohaselt sellised meetmed nagu ökokavad põllumajandustootjaid premeerima paremate keskkonna- ja kliimaalaste tulemuste (sh süsiniku reguleerimine ja säilitamine mullas), alternatiivsete taimekaitsevahendite kasutamise ning toitainete parema haldamise eest eesmärgiga parandada vee kvaliteeti ja vähendada heidet.
8. Strateegia „Talust toidulauani“ eesmärk on aidata kaasa ringmajanduse saavutamisele ning vähendada toidu töötlemise ja jaemüügisektorite keskkonnamõju, võttes meetmeid transpordi, ladustamise, pakendamise ja toidujäätmete valdkonnas. Komisjoni sõnul sisaldab strateegia „Talust toidulauani“ ka ettepanekuid põllumajandustootjate positsiooni parandamiseks väärtusahelas.
9. Teatisele lisatud peamiste tegevuste tegevuskava kohaselt avaldatakse strateegia „Talust toidulauani“ 2020. aasta kevadel ning riiklike strateegiakavade kavandite läbivaatamine toimub 2020.–2021. aastal, võttes arvesse Euroopa rohelise kokkuleppe ja strateegia „Talust toidulauani“ eesmäärke.
10. Lisaks strateegiale „Talust toidulauani“ nimetatakse teatistes mitmesuguseid muid, tõenäoliselt põllumajandussektorile huvi pakkuvaid aspekte hõlmavaid meetmeid, näiteks järgmist: Euroopa kliimaseadus (märts 2020), riiklikud energia- ja kliimakavad (juuni 2020), jäätmealased seadusandlikud reformid ringmajanduse raamistikus (alates 2020), säästvate alternatiivkütuste hindamine (alates 2020), ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastaks 2030 (märts 2020), ELi uus metsastrateegia (2020), vett, õhku ja pinnast hõlmava nullsaaste saavutamise tegevuskava (2021) ning õiglase ülemineku mehhanism (jaanuar 2020).
11. Lisaks kavatseb komisjon välja töötada maapiirkondi käsitleva pikaajalise visiooni, et suurendada nende jaoks ring- ja biomajanduse pakutavaid võimalusi.

12. ÜPP algsest keskendumisest ainult toiduga kindlustatusele ja põllumajandustootjate sissetulekutele on juba üle mindud laiemale eesmärkide kogumile, sealhulgas tervisliku toidu kestlikule pakkumisele. Põllumajandus peab aitama kaasa ELi 2050. aasta kliimaeesmärkide saavutamisele ja peaks olema osa lahendusest. Samal ajal ei tohiks unustada Euroopa põllumajandustootjate võtmerolli toiduga kindlustatuse tagamisel. Seetõttu on vaja tasakaalustatud lähenemisviisi.
13. Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 27. jaanuari 2020. aasta istungil palutakse ministritel arutada teatise põllumajandusega seotud põhielemente, et anda suuniseid järgmisteks sammudeks. Mõttevahetuse struktureerimiseks valmistas eesistujariik ette allpool esitatud kolm küsimust.

Küsimused ministritele

- 1) *Euroopa rohelises kokkuleppes soovitatakse mitmeid peamisi poliitikasuundi ja meetmeid, mille eesmärk on aidata muuta EL 2050. aastaks kliimaneutraalseks. Kas tulevane ÜPP pakub selle eesmärgi saavutamiseks piisava raamistiku?*
 - 2) *Milliseid muid vahendeid võiks lisaks tulevasele ÜPP-le põllumajanduse valdkonnas kasutada, et aidata kaasa Euroopa rohelises kokkuleppes seatud eesmärkide saavutamisele?*
 - 3) *Millised on Teie arvates eriti olulised paketi elemendid, mida tuleks põllumajanduse ja kalanduse nõukogus täiendavalt läbi vaadata?*
-